

KAMBİYO MEVZUATI ve DÖVİZ BOZMADA KARŞILAŞILAN SORUNLAR

29. 12.1983 tarih 18266 sayılı Resmi Gazetenin mükerrer sayısında yayınlanan Türk parasının kıymetini koruma hk. 28 sayılı karara ilişkin tebliğ bugüne kadar devam eden edegelen ve zaman zaman anlaşılmayan noktaları ile özellikle dövizle çalışan kadrolarımızı zor duruma sokan sorunlar, konunun ülke çapındaki sosyal ve siyasal tesirleri saklı kalmak kaydı ile halledilmiştir. Tebliğ içeriğinin kanunları ilgilendiren esas maddeleri şöyle sıralanabilir.

Madde 1- Uluslararası piyasalar ve ülke ekonomisindeki gelişmeler dikkate alınarak, Türk lirasının yabancı paralar ve altın karşısındaki değeri, Merkez Bankasınca tespit edilecek usuller çerçevesinde belirlenir.

Merkez Bankası, bu amaçla Türk lirasının değerini piyasa şartlarına göre belirleyebilmek için gerekli önlemleri almaya ve uluslararası piyasalarda döviz ve Türk lirası ile ilgili işlemler yapmaya yetkilidir.

Madde 2- Tüm döviz alım ve satımları, işlem tarihinde geçerli kurlar üzerinden yapılır. İhracat Resmi Kararı ve Yönetmeliği hükümleri saklıdır.

Madde 3- Bankalar arasındaki döviz alım ve satımlarına uygulanacak kurlara ait esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

Madde 4- Türkiye'ye her türlü yoldan ve cinsten döviz ithali serbesttir, hiçbir kayda tabi tutulamaz ve menşei araştırılmaz.

Madde 5- Dövizle ilişkin işlemler, Merkez Bankasıca belirlenen konvertibi dövizler üzerinden yapılır.

Madde 6- Döviz tahsil, tahsis ve transfer işlemleri, Merkez Bankası ve bankalar aracılığı ile yapılır.

Bankalar döviz mevcutlarını, bu tebliğe ve Merkez Bankasıca belirlenecek esaslara uymak kaydıyla, bankacılık teamüllerine göre öncelikle ülke ihtiyaçlarının karşılanmasında serbestçe kullanırlar.

Madde 9- Türkiye'deki kişilerin, beraberlerinde döviz bulundurmaları hiçbir kayda tabi değildir.

Bu kişiler dilerse söz konusu dövizleri bankalarda açacakları döviz hesaplarında tutabilirler ve bu hesaplardaki dövizleri, efektif olarak kullanmaları dahil, serbestçe tasarruf edebilirler.

Madde 10- Türkiye'de yerleşik kişiler yurt dışına çıkışlarında, beraberlerinde 3.000 dolar veya eşitine kadar döviz çıkarabilirler.

Bu miktarın üzerinde döviz çıkarabilmesi, ancak kendisine bankalarca döviz verildiğinin tevsiki

kaydı ile mümkündür.

Yabancı uyruklu kişiler ile yurt dışında çalışan Türk uyruklu kişiler, yurda girişlerinde deklare etmiş olmak kaydı ile, 3.000 dolar veya eşitini aşan miktarlardaki dövizleri beraberinde yurt dışına çıkarabilirler.

Madde 11- Yabancı uyruklu kişilere Türkiye'de bozdurdukları döviz tutarını aşmamak kaydıyla, iadeten döviz satışı bankalarca yapılabilir. 100 dolar veya eşitine kadar döviz iadelerinde döviz bozdurulduğunu gösterir belge sorulmaz. Bu işlemlerle ilgili usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

BAZI YASALARA GÖRE ÇIKARILMIŞ TURİZM İLE İLGİLİ YÖNETMELİKLER

A) PROFOSYONEL TURİST REHBERLİĞİ YÖNETMELİĞİ:

Amacı Türkiye'yi yerli ve yabancı turistlere en iyi şekilde tanıtarak ve onlara gezileri sürece yardımcı olacak, insanları bilgilendirecek ve profesyonel turist rehberi seçimi, eğitimi, çalışma esasları denetlenmesi, üniversiteler, meslek kuruluşları ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile yapılacak iş birliği esaslarını ve mali hükümleri düzenlemektir.

Profesyonel turist rehberlerinin seçimi, eğitimi amacıyla açılacak kursların yürütülmesi, denetlenmesi rehberlerin çalışma esaslarının tespiti ile üniversiteler, meslek kuruluşları, ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birliği mali hükümlere ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır

Kültür ve Turizm Bakanlığı dışında hiçbir kurum ve kuruluş herhangi bir isim altında turist rehberliği kursları açamaz ve rehberlik kartı veremez.

Hangi illerde ve dillerde kurs açılacağına ve kursiyer sayısına, gerektiğinde il müdürlüklerinin, meslek kuruluşları ve üniversitelerin ilgili bölümlerinin görüşleri alınarak Bakanlık tarafından karar verilmektedir.

Kurslar ,seçme sınavında başarılı olan aday sayısının en az 50 kişi olması halinde oluşmaktadır.

Kursların süresi toplam 565 ders saati ve 7 ay olmaktadır. Seçme sınavları kursun açılacağı ilde ve il müdürlüğünün sorumluluğunda yapılmaktadır.

Adayların seçme sınavlarına katılabilmesi için;

- T.C vatandaşı olmak.
- Sınav tarihi itibari ile 18 yaşını doldurmuş olmak.
- En az iki yıllık Meslek Yüksek Okulu mezunu olmak.
- Sınava gireceği dil veya dilleri iyi derecede bilmek

- Sabıka kaydının olmaması gerekmektedir.

Kursa katılan adaylar kursun düzenlendiği ilde kursa devam etmek zorundadırlar. Kursa 56 ders saatinden fazla devamsızlık yapan kursiyerlerin kursla ilişkisi kesilir. Teorik derslerden sonra yurt içi uygulama dersleri süresi en az 36 gündür. Tüm kursiyerler bu gezilere katılmak zorundadırlar.

Profesyonel turist rehberliği kimlik kartı bakanlık tarafından verilir ve bu kart olmadan rehberlik yapılamaz.

Profesyonel turist rehberleri, her yıl, biri, bakanlık tarafından belirlenen zorunlu konular üzerinde en az üç konuda hizmet içi eğitim seminerlerine katılmak zorundadırlar..

Turist rehberleri kimlik kartını gezi boyunca görülebilecek şekilde taşınacak. Seyahat acenteleri sadece profesyonel turist rehberliği kimlik kartı olan kişileri turist rehberi olarak çalıştırabilir.

Belgesiz ve vizesiz kişileri turist rehberi olarak çalıştıranlara idari ve cezai işlem yapılmaktadır.

Üst üste iki kere vizesini yaptırmayan rehberler mesleklerini icra edemezler ve bu durumda onların kimlik kartları iptal edilir.

Fakülte ve yüksek okulları rehberlik mezunu olanlar en az (C) seviyesinde KPDS belgesi almak için katıldıklarına ilişkin bakanlığa bir dilekçe şeklinde ibraz etmeleri halinde adlarına profesyonel turist rehberliği kimlik kartı düzenlenebilmektedir.

Bakanlık veya Valiliklerce görevlendirilecek yetkililer rehberi denetleme yetkisine sahiptir.

B)YÜZDELERDEN TOPLANAN PARALARIN İŞÇİLERE DAĞITILMASI HAKKINDAKİ YÖNETMELİK

Oteller, lokantalar, eğlence yerleri v.b. yerlerde işveren tarafından servis karşılığı veya başka isimlerle müşterinin hesap pusulalarına yüzde eklenerek veya ayrı şekilde alınan paralarla kendi isteği tarafından işverene bırakılan veya işverenin kontrolü altında bir araya toplanan paraları işveren iş yerinde çalışan tüm çalışanlara ödemek zorundadır.

İÇKİLİ YERLERDE VERİLECEK İZİNLERDE GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULACAK ESASLARI GÖSTEREN YÖNETMELİK

Amacı; içkili yer bölgelerinin tespiti ile bu bölgelerde açılacak her türlü alkollü içki satışı yapılacak içkili yerlere verilecek izinlerde ve yerlerin açılma ve faaliyetlerinde göz önünde bulundurulması ve uyulması gerekli esas ve usullerle yapılması gerekli iş ve işlemleri düzenlemektir.

KAYNAKÇA:

Prof.Dr. Faruk ANDAÇ, Turizm Hukuku, Detay Yayıncılık